

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnej **J. M.**, bývajúcej v K., **o vymoženie 334,59 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4 Er 316/2009, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. decembra 2012 sp. zn. 7 CoE 104/2012, takto

r o z h o d o l :

- I. Konanie o odvolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. decembra 2012 sp. zn. 7 CoE 104/2012 **z a s t a v u j e**.
- II. Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.
- III. Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. decembra 2012 sp. zn. 7 CoE 104/2012 **o d m i e t a**.

Povinnej nepriznáva náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Topoľčany poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku z 15. januára 2009 sp. zn. SR 13179/08 vydaného Stálym rozhodcovským súdom, ktorý zriadila S., a.s. so sídlom v Bratislave (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Uznesením z 22. júna 2012 č.k. 4 Er 316/2009-23 Okresný súd Topoľčany: a/ exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a § 58

ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a § 53 Občianskeho zákonníka, b/ rozhodol o náhrade trov exekúcie a c/ vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Výrok o neprípustnosti a zastavení exekúcie odôvodnil tým, že oprávnená a povinná uzavreli zmluvu o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu. V nej obsiahnutá rozhodcovská doložka je neprijateľná zmluvná podmienka v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, lebo nebola individuálne dojednaná, vopred bola zaradená do formulárovej zmluvy spôsobom, pri ktorom spotrebiteľ nemal náležitú možnosť oboznámiť sa so zmluvou a jej dôsledkami. Rozhodcovská doložka vytvorila v neprospech spotrebiteľa nerovnováhu práv a povinností účastníkov spotrebiteľskej zmluvy aj tým, že spotrebiteľovi sa v jej dôsledku odoprela ochrana poskytovaná ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Dodávateľom vopred naformulovaná rozhodcovská doložka vyznieva síce tak, že v prípade sporu umožňuje spotrebiteľovi dostatočnú možnosť voľby medzi všeobecným a rozhodcovským súdom, reálne mu ale tento výber neumožňuje. Z podstaty úverovej zmluvy a právneho vzťahu ňou založeného totiž vyplýva, že subjektom, na podnet ktorého začína konanie o zaplatenie dlžnej sumy, bude dodávateľ, ktorý zvolí prejednanie sporu rozhodcovským súdom. Poznamenal, že doložka s takýmito dôsledkami je považovaná za neprípustnú (nekalú) aj v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“). Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Uznesenie Okresného súdu Topoľčany 22. júna 2012 č.k. 4 Er 316/2009-23 napadla oprávnená odvolaním, po jeho podaní navrhla prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací uznesením z 28. decembra 2012 sp. zn. 7 CoE 104/2012 návrh na prerušenie konania zamietol a napadnuté uznesenie súdu potvrdil; rozhodol tiež o trovách konania. Zamietajúci výrok odôvodnil tým, že exekučné konanie nemožno prerušiť (§ 36 ods. 5 Exekučného poriadku) a v danom prípade prichádza do úvahy aplikácia vnútroštátnych právnych predpisov (Exekučného poriadku a Občianskeho zákonníka) bez potreby aplikácie práva Európskej únie. V ďalšom odvolací súd uviedol, že

súd prvého stupňa správne skúmal, či označený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul a dospel k správne záveru, že exekúcia je neprípustná. Aj podľa zhodného názoru odvolacieho súdu zakladá rozhodcovská doložka obsiahnutá v predmetnej úverovej (svojou povahou spotrebiteľskej) zmluve značnú nerovnováhu práv a povinností účastníkov v neprospech spotrebiteľa, ktorý bol okolnosťami donútený pristúpiť k zmluvnému dojednaniu bez toho, aby mohol náležite poznať a ovplyvniť jeho obsah. Dôsledky uzavretia rozhodcovskej doložky pritom podstatným spôsobom zužujú možnosti spotrebiteľa pri ochrane jeho práv v prípade sporu s dodávateľom. Uvedená rozhodcovská doložka je neplatná, preto nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na vydanie označeného rozhodcovského rozsudku, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul. Odvolací súd preto rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. decembra 2012 sp. zn. 7 CoE 104/2012 podala oprávnená odvolanie, ktorým žiadala uvedené rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. decembra 2012 sp. zn. 7 CoE 104/2012 podala oprávnená aj dovolanie, v ktorom uviedla, že sudy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O.s.p.), lebo nesprávne interpretovali § 58 ods. 1 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 3. konali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol potrebný, 4. oprávnenej odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), lebo nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali dokazovanie, 6. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 O.s.p.). Z týchto dôvodov žiadala zrušiť obe rozhodnutia súdov nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa; zároveň žiadala prerušiť dovolacie konanie (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. decembra 2012 sp. zn. 7 CoE 104/2012.

Oprávnená v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bola už účastníčkou konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých – tak, ako aj v tomto prípade – podala odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jej odvolaniach v týchto veciach zastavil (vid' napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. marca sp. zn. 3 Cdo 28/2013 a sp. zn. 3 Cdo 24/2013, ako aj z 25. marca 2013 sp. zn. 3 Co 7/2013) s tým, že a/ odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b/ rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu), c/ najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcim proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 10 ods. 1 a 2 O.s.p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávnenej nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a 104 ods. 1 O.s.p.).

II. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. decembra 2012 sp. zn. 7 CoE 104/2012 podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., skúmal, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013 a 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov

inštitúcii, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica, z určujúceho hľadiska išlo ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

III. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 58/2013, 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013 a 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O.s.p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,
6. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

Tieto právne závery (viď 1. až 6.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Dovolateľkou namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Oprávnena zaviniła, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p.). V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal povinnej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. augusta 2013

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková